

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

A6-0451/2008

19.11.2008

SPRÁVA

s odporúčaniami pre Komisiu o európskej verejnej listine
(2008/2124(INI))

Výbor pre právne veci

Spravodajca: Manuel Medina Ortega

(Iniciatíva – článok 39 rokovacieho poriadku)

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU .....**Error! Bookmark not defined.**

PRÍLOHA K NÁVRHU UZNESENIA: PODROBNÉ ODPORÚČANIA PRE OBSAH
POŽADOVANÉHO NÁVRHU.....**Error! Bookmark not defined.**

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....**Error! Bookmark not defined.**

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE**Error! Bookmark not defined.**

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

s odporúčaniami pre Komisiu o európskej verejnej listine (2008/2124(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 192 druhý odsek Zmluvy o ES,
  - so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 10. mája 2005 s názvom „Haagsky program: Desať priorít na nasledujúcich päť rokov. Partnerstvo pre európsku obnovu v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (KOM(2005)0184),
  - so zreteľom na porovnávaciu štúdiu o verejných nástrojoch, ktorá bola vypracovaná pre Výbor pre právne veci,
  - so zreteľom na články 39 a 45 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A6-0451/2008),
- A. keďže v uvedenom oznámení o Haagskom programe Komisia potvrdila ako svoju prioritu potrebu zabezpečiť skutočný európsky priestor v rámci civilného súdnictva a najmä čo sa týka uznávania a vykonávania súdnych rozhodnutí; keďže s cieľom zvýšiť vzájomnú dôveru v Európskej únii sa v tomto programe za základnú prioritu pre nasledujúce roky stanovilo pokračovanie v zavádzaní zásady vzájomného uznávania, ktorá je konkrétnym prostriedkom na ochranu práv občanov, a zabezpečenie jej uplatňovanie za hranicami Európy;
- B. Keďže Haagsky program ustanovuje, že pokračovanie zavádzania programu vzájomného uznávania je kľúčovou prioritou a že sa toto zavádzanie musí ukončiť do roku 2011;
- C. keďže pohyb občanov v rámci Európskej únie sa neustále zvyšuje; keďže v dôsledku toho vznikajú právne situácie, ktoré sa týkajú dvoch alebo viacerých členských štátov;
- D. keďže Komisia uznala, že v uvedenom oznámení o Haagskom programe je základným aspektom, ktorému je potrebné v oblasti civilného súdnictva venovať pozornosť, uznávanie verejných písomností; keďže je v tomto smere potrebné a nevyhnutné podporovať uznávanie a výkon verejných listín, ako sa ustanovuje v rozsudku Unibank¹;
- E. keďže odvetvový a nehomogénny prístup právnych predpisov Spoločenstva v tejto oblasti nie je uspokojujúci²;
- F. keďže je potrebné chrániť európskych občanov v ich rodinných a majetkových vzťahoch, ktoré presahujú hranice;

---

¹ Rozsudok Súdneho dvora zo 17. 6. 1999 vo veci C-260/97, Zb. 1999, s. 3715.

² Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 (Ú. v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1); Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 (Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1); Nariadenie Rady (ES) č. 805/2004 (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 15).

- G. keďže podniky majú čoraz viac pobočiek v zahraničí a vykonávajú činnosti v rámci Spoločenstva, ktorých dôsledkom je zvýšený obeh verejných listín týkajúcich sa zakladania a prevádzky týchto podnikov,
- H. keďže je v Únii nevyhnutné zaviesť jasný a ucelený právny rámec, ktorý by zaistil občanom a hospodárskym subjektom bezpečnosť a predvídateľnosť právnych situácií a transakcií vytvorených splnomocnenými subjektmi verejného orgánu;
- I. keďže vytvorenie skutočného európskeho právneho priestoru závisí v oblasti sporov od cezhraničného uznávania súdnych rozhodnutí vydaných súdom alebo správnym orgánom a v oblasti mimo sporov od cezhraničného uznávania verejných listín prijatých súdnym orgánom alebo verejnými úradníkmi menovanými za účelom overenia právnych aktov;
- J. keďže existujúce nariadenia v oblasti vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí sa uplatňujú na verejné listiny vyhotovené verejnými orgánmi,
- K. keďže základnou charakteristikou verejnej listiny je jej dôkazná hodnota, ktorá je nadradená hodnote súkromnej listiny a že túto dôkaznú hodnotu, ktorá zaväzuje sudcu, opakovane udeľujú členské štáty v právnych predpisoch z dôvodu dôvery, ktorú majú akty v rámci právnych transakcií, vytvorených verejným úradníkom povereným verejným orgánom alebo vytvorených samotným verejným orgánom¹;
- L. keďže nevyhnutným predpokladom dôkaznej hodnoty verejnej listiny je uznanie jej pravosti, t.j. že ju vyhotovil verejný úradník poverený právomocou vyhotovovania verejných listín alebo verejný orgán; keďže vzájomná dôvera v súdnictvo členských štátov je dôvodom na to, aby sa postupy spojené s overovaním pravosti v budúcnosti uplatňovali iba v prípade, ak sa vyskytne vážna pochybnosť o pravosti listiny;
- M. keďže predpokladom dodržiavania právnych predpisov členského štátu, na ktorého území sa musí listina predložiť na účely svojho použitia, je istota, že uznanie dôkaznej hodnoty nespôsobí, že zahraničná verejná listina by z dôvodu uznania v členskom štáte, v ktorom sa musí predložiť, mala vyššiu dôkaznú hodnotu, ako vnútroštátne verejné listiny tohto členského štátu; keďže vecný rozsah pôsobnosti požadovaného nariadenia by mal pokrývať podstatnú časť občianskeho a obchodného práva s výnimkou niektorých presne stanovených oblastí;
- N. keďže rozdiely v štruktúre a v organizácii systémov verejných registrov v oblasti vlastníctva nehnuteľností, ako aj rozdiely týkajúce sa povahy týchto registrov a miery dôvery, ktorú k nim má verejnosť, si vyžadujú vyňatie prevodu vecných práv k nehnuteľnostiam z budúceho nástroja Spoločenstva vzhľadom na úzke prepojenie medzi spôsobom vyhotovenia verejnej listiny na jednej strane a zápisom do verejného registra na druhej strane;
- O. keďže v oblasti uznávania súdnych rozhodnutí v rámci Európskej únie má toto

---

¹ Záver generálneho advokáta La Pergolau z 2 februára 1999 v uvedenej veci Unibank, bod 7.

vylúčenie za následok pridelenie súdom výlučnej právomoci pre konania, ktoré sa týkajú práv k nehnuteľnostiam, a súdom členského štátu, na ktorého území sa vedie verejný register pre konania, ktoré sa týkajú platnosti zápisu do verejného registra¹;

- P. keďže pojem verejná listina neexistuje v systémoch zvykového práva (common law), najmä v právnych systémoch Anglicka, Walesu či škandinávskych krajín; keďže v Anglicku a vo Walese existujú právnici (solicitors), ktorí vykonávajú funkciu notárov, ako aj profesionálni notári (scrivener notaries), avšak títo právnici nemôžu vyhotovovať verejné listiny a majú právomoc iba v oblasti overovania podpisov, je vhodné, aby sa pri prijímaní akýchkoľvek právnych predpisov týkajúcich sa verejných listín prijali opatrenia s cieľom vyhnúť sa možným nejasnostiam v tomto smere; keďže v dôsledku toho musia byť prijaté potrebné opatrenia na zabezpečenie, aby v krajinách, v ktorých štátni príslušníci nemajú možnosť vyhotovenia verejných listín, nebolo možné používať listiny tohto typu na obídenie postupov stanovených v právnych systémoch týchto krajín (napríklad postup certifikácie); keďže by Komisia mala začať zodpovedajúcu informačnú kampaň s cieľom upriamiť pozornosť osôb vykonávajúcich právne profesie v členských štátoch, v ktorých neexistujú verejné listiny, a keďže by sa malo vykonať všetko pre to, aby sa zabezpečilo, že osoby vykonávajúce právne profesie v krajinách zvykového práva poznajú náplň práce verejných úradníkov v krajinách so systémom občianskeho práva a prípadné výhody, najmä čo sa týka právnej istoty, ktoré pre ich klientov vyplývajú z používania verejných listín v transakciách, ktoré si želajú uzatvoriť v krajinách, kde tento typ nástroja existuje; keďže táto skutočnosť zdôrazňuje potrebu vytvorenia transeurópskych sietí právnych profesií, vypracovania informačných kampaní a informačných dokumentov a zavedenia odborného vzdelávania, ktorú už viackrát vyjadril Výbor pre právne veci Parlamentu, a Komisia sa vyzýva, aby tieto aktivity podporovala,
- Q. keďže požadované nariadenie sa nemôže vzťahovať na otázky týkajúce sa rozhodného práva, ktoré je predmetom iných nástrojov Spoločenstva, ani na otázky týkajúce sa právomocí, organizácie a štruktúry orgánov a verejných úradníkov, vrátane postupu overovania, ktoré spadajú do právomocí členských štátov;
1. domnieva sa, že vzájomná dôvera v právo v rámci Spoločenstva je dôvodom na to, aby sa v budúcnosti zrušili postupy spojené s overovaním pravosti verejných listín v cezhraničnej oblasti; domnieva sa, že uznanie verejnej listiny za účelom jej použitia v členskom štáte, ktorý ju vyžaduje, sa môže odmietnuť iba v prípade, že existujú vážne a odôvodnené pochybnosti o jej pravosti, alebo ak je jej uznanie v rozpore s právnym poriadkom členského štátu, ktorý ju vyžaduje;
  2. žiada Komisiu, aby mu na podľa článku 65 písm. a) a článku 67 ods. 5 druhá zarážka Zmluvy o ES predložila legislatívny návrh na vytvorenie vzájomného uznávania a výkonu verejných listín;
  3. zdôrazňuje, že dôsledkom uznania nemôže byť väčšia dôkazná hodnota zahraničnej listiny ako vnútroštátnej listiny;

---

¹ Pozri článok 22 bod 1) a 3) nariadenia (ES) č. 44/2001.

4. žela si, aby sa toto nariadenie uplatňovalo na všetky verejné listiny v oblasti občianskeho a obchodného práva okrem oblastí, ktoré sa týkajú nehnuteľností a musia alebo môžu byť predmetom zápisu alebo záznamu do verejného registra;
5. upresňuje, že toto nariadenie sa nesmie uplatňovať na otázky týkajúce sa rozhodné právo vo veci verejnej listiny, ani na otázky týkajúce sa právomoci, organizácie a štruktúry verejných orgánov a úradníkov, vrátane postupu overovania;
6. konštatuje, že v tomto rámci toto uznesenie dodržiava zásadu subsidiarity a proporcionality, ako aj základné práva občanov;
7. sa domnieva, že vyžiadany návrh nemá žiadne finančné dopady;
8. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie spolu s podrobnými odporúčaniami, ktoré sú uvedené v prílohe, postúpil Rade, Komisii a parlamentom a vládam členských štátov.

PRÍLOHA K NÁVRHU UZNEŠENIA: PODROBNÉ ODPORÚČANIA PRE OBSAH POŽADOVANÉHO NÁVRHU

1. Vzájomná dôvera v právo v rámci Spoločenstva je dôvodom na to, aby sa v budúcnosti zrušili postupy spojené s overovaním pravosti verejných listín v cezhraničnej oblasti.
2. Uznatie verejnej listiny za účelom jej použitia v členskom štáte, ktorý ju vyžaduje, sa môže odmietnuť iba v prípade, že existujú vážne a odôvodnené pochybnosti o jej pravosti, alebo ak je jej uznanie v rozpore s právnym poriadkom členského štátu, ktorý ju vyžaduje.
3. Parlament žiada Komisiu, aby mu na podľa článku 65 písm. a) a článku 67 ods. 5 druhá zarážka Zmluvy o ES predložila legislatívny návrh na vytvorenie vzájomného uznávania a výkonu verejných listín.
4. Listina, ktorá je predmetom legislatívneho návrhu sa musí uplatňovať na všetky verejné listiny v oblasti občianskeho a obchodného práva okrem oblastí, ktoré sa týkajú nehnuteľností a musia alebo môžu byť predmetom zápisu alebo záznamu do verejného registra. Nesmie sa uplatňovať na otázky týkajúce sa rozhodného právo vo veci verejnej listiny, ani na otázky týkajúce sa právomoci, organizácie a štruktúry verejných orgánov a úradníkov, vrátane postupu overovania.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

I. Súvislosti

Európa sa v súčasnosti rozrastá a od Európanov sa požaduje, aby boli čoraz viac mobilnejší v tomto priestore bez hraníc, ktoré sa neustále rozširujú. Pohybu občanov v rámci Európskej únie však bránia ťažkosti súvisiace s obhom verejných listín.

Inštitút verejnej listiny existuje vo väčšine členských štátov. Členské štáty európskeho kontinentu, ktoré poznajú systém občianskeho práva, vychádzajú zo systému založeného na dvoch pilieroch. Na rozdiel od krajín s anglosaským a škandinávskym právom, štát nezasahuje len *ex post*, pokiaľ ide o súdne rozhodnutia („*správa sporného konania*“). Štát predkladá verejné listiny, ktoré majú značné osobné či majetkové dôsledky, na povinnú preventívnu kontrolu v rámci overovania právneho aktu štátnym úradníkom alebo verejným orgánom („*správa predbežného konania*“; „*súdna právomoc v nesporových veciach*“). Správa *predbežného konania* tak samostatne existuje popri *spornom konaní*. Verejná listina má zamedziť prípadným sporom v súvislosti s právnym aktom, z ktorého sa vychádza, a v prípade súdneho konania uľahčiť sudcovi rozhodovanie prostredníctvom záväznej dôkaznej hodnoty, ktorá verejnej listine prináleží.

V oblasti uznávania verejných listín pochádzajúcich z iných členských štátov sa situácia v jednotlivých krajinách Únie k dnešnému dňu značne líši. Občan, ktorý je majiteľom verejnej listiny, ktorú si chce nechať uznať v inom štáte, ako v štáte, v ktorom bola vydaná, sa môže stretnúť s viacerými prípadmi: buď sa vyžaduje apostila podľa Haagskeho dohovoru z 5. októbra 1961, alebo v prípade dvojstranných dohôd apostila nie je potrebná.

Pokiaľ ide o dôkaznú hodnotu a výkon verejnej listiny v inom členskom štáte, ako je štát prijatia, v určitých štátoch sa zahraničná listina nevykoná dovtedy, pokiaľ ju za vykonateľnú nevyhlási vnútroštátny súd po tom, ako overil právomoc zahraničného orgánu, uplatniteľného práva a vecného a procesného súladu rozhodnutia s medzinárodným verejným poriadkom.

Hoci je pravda, že existuje určitý počet nástrojov Spoločenstva (Brusel I, Brusel II a nariadenie o európskom exekučnom titule) alebo sa práve vypracúvajú (vypracúvanie predpisov o vyživovacej povinnosti, dedičstve a majetkových právach vyplývajúcich z manželského zväzku), ide len o odvetvový prístup, ktorý je málo uspokojivý. Okrem toho treba uviesť, že postupy, ktoré sa doteraz zaviedli nariadeniami Spoločenstva, nie sú jednotné. Táto chýbajúca harmonizácia však poškodzuje európskych občanov a podniky, pretože je ťažké s istotou určiť, akému postupu táto verejná listina podlieha, a teda zistiť, aké prostriedky treba uplatniť na jej vykonanie v zahraničí.

Dôsledkom tejto nejednotnosti je skutočnosť, že obeh verejných listín je dnes zložitý a obmedzený, a to pokiaľ ide tak o ich počet, ako aj typ. Občania a hospodárske subjekty však očakávajú lepší obeh verejných listín ako záruku väčšej bezpečnosti transakcií. Očakávaný prínos reformy by bol trojnásobný: úspora času, zníženie nákladov a zjednodušenie postupov.

II. Zavedenie vzájomného uznávania a výkonu verejných listín

1. Obsah

Zavedenie spoločného systému vzájomného uznávania a riadneho výkonu verejných listín, ktoré by boli spoločné pre všetky členské štáty, umožní siahať až za logiku jednotlivých štátov a uľahčiť každodenný život občanom a podnikom, najmä vypustením formalít vyplývajúcich z právnych predpisov a apostily, ako aj zjednodušením doložky vykonateľnosti (exeqturu).

Pojem verejnej listiny bol vymedzený prostredníctvom práva Spoločenstva v správe Jenarda-Möllera o Lugánskom dohovore¹ a toto vymedzenie pojmu potvrdil rozsudok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev vo veci Unibank². Z týchto dokumentov vyplýva, že verejná listina je listina, ktorej pravosť musí v prvom rade potvrdiť súdny orgán alebo štátni úradníci, pričom v druhom rade je dôležité potvrdiť zároveň platnosť obsahu, nielen podpisu. Vykonateľná verejná listina musí byť vykonateľná prostredníctvom seba samej v členskom štáte, v ktorom bola vystavená.

Vzájomná dôvera v rámci Spoločenstva je dôvodom na to, aby sa v budúcnosti zrušili postupy spojené s overovaním pravosti úradných listín v cezhraničnej oblasti.

Toto zrušenie sa nemôže vzťahovať na listiny týkajúce sa budov, a to z dôvodu pravidla „*locus regit actum*“, ako aj z toho dôvodu, že zápis do verejných registrov nehnuteľností sa riadi procesnými normami. Rozdiely v štruktúre a v organizácii systémov verejných registrov v oblasti vlastníctva nehnuteľností, ako aj rozdiely týkajúce sa povahy týchto

---

¹ Ú. v. ES C 189, 28.7.1992, s. 57, bod 72.

² Rozsudok SDES zo 17. júna 1999, vec C-260/97

registrov a miery dôvery, ktorú k nim má verejnosť, si vyžadujú vyňatie oblasti práva nehnuteľností z budúceho nástroja Spoločenstva vzhľadom na úzke prepojenie medzi spôsobom vyhotovenia verejnej listiny na jednej strane a zápisom do verejného registra na druhej strane.

Okrem tejto výnimky, sa uznanie pravosti, dôkazu hodnoty a vykonateľnosti verejnej listiny za účelom jej použitia v členskom štáte, ktorý ju vyžaduje, môže odmietnuť iba v prípade, že existujú vážne a odôvodnené pochybnosti o jej pravosti, alebo ak je jej uznanie v rozpore s právnym poriadkom členského štátu, ktorý ju vyžaduje.

Vzájomná dôvera v súdnictvo v rámci Spoločenstva je dôvodom k tomu, aby bol v členskom štáte postup uznávania vykonateľnosti verejnej listiny, ktorá je vykonateľná v inom členskom štáte, efektívny a rýchly.

Spravodajca si vyhradzuje právo predložiť pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k tomuto návrhu správy s ohľadom na štúdiu, ktorá by mala byť k dispozícii v októbri.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	4.11.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 20 -: 3 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Carlo Casini, Titus Corlăţean, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Othmar Karas, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Diana Wallis, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Sharon Bowles, Sajjad Karim, Eva Lichtenberger, Rareş-Lucian Niculescu, Georgios Papastamkos, Gabriele Stauner, József Szájer, Jacques Toubon, Renate Weber